

หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.)

ประกาศรับข้อเสนอโครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์ (Full Proposal)

กรอบการวิจัย การขยายผลวิจัยเทคโนโลยีที่เหมาะสม (Appropriate Technology)

เพื่อยกระดับรายได้ครัวเรือนและยกระดับเศรษฐกิจฐานราก

ภายใต้เป้าหมายสำคัญ เรื่อง “ครัวเรือนในชนบทและผู้ประกอบการในพื้นที่ที่มีรายได้เพิ่มขึ้น ด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสม (12,000 ครัวเรือนในชนบท มีรายได้สุทธิเพิ่มขึ้น 5,000 บาทต่อเดือน ภายใน 2 ปี)”
ประจำปีงบประมาณ 2568

1. หลักการและเหตุผล

การขับเคลื่อนเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาพื้นที่ มีแนวความคิดดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานเชิงนโยบายของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ 8 เป้าหมายเร่งด่วนและสำคัญมีเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนงานขับเคลื่อนการประยุกต์ใช้และขยายผลนวัตกรรมพร้อมใช้และเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อการพัฒนาพื้นที่ เป็นการใช้องค์ความรู้ตามแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) ของประเทศ พ.ศ. 2566–2570 ตามยุทธศาสตร์ที่ 2 การยกระดับสังคมและสิ่งแวดล้อมให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน สามารถแก้ไขปัญหาท้าทายและปรับตัวได้ทันต่อพลวัตการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยใช้วิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม เพื่อขจัดความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำ โดยการเพิ่มโอกาสและลดช่องว่างของการเข้าถึงการพัฒนาอาชีพ การศึกษาเรียนรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพิ่มขีดความสามารถของกลุ่มคนจนฐานราก เกษตรกรรายย่อย กลุ่มอาชีพผู้ประกอบการในพื้นที่ และการนำร่องการขับเคลื่อนพระราชบัญญัติส่งเสริมการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2564 เพื่อสนับสนุนให้ผู้รับทุนหรือนักวิจัยสามารถเป็นเจ้าของผลงานวิจัยที่ได้รับทุนจากหน่วยงานของรัฐได้ส่งเสริมการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์หรือสาธารณประโยชน์ได้อย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น โดยการนำองค์ความรู้หรือเทคโนโลยีพร้อมใช้จากงานวิจัยที่ยังจำเป็นต้องพัฒนากระบวนการเพิ่มเติมเพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่สมบูรณ์เหมาะสมกับการแก้ไขปัญหาของพื้นที่ เช่น การทดสอบ (Testing) การจัดทำต้นแบบ (Prototype) การดำเนินการในระดับนำร่อง (Pilot Scale) หรือการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อประยุกต์หรือตอบสนองความต้องการเชิงเฉพาะของพื้นที่ (Area-Specific Development and Applications) เป็นต้น รวมไปถึงการขยายผลงานวิจัย (Implementation) โดยการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปสู่การขยายผลให้สามารถประยุกต์กับงานหรือขยายผลได้อย่างเหมาะสม เน้นการบูรณาการและเสริมแรงการทำงานร่วมกับภาคีทั้งจากภายใน อว. ที่เป็นหน่วยงานที่มีความพร้อมด้านความรู้ เทคโนโลยี ผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ มหาวิทยาลัย หน่วยวิจัย ที่มีฐานการทำงานระดับพื้นที่ และเป้าหมายสร้างนวัตกรรมชุมชนที่ต้องการยกระดับขีดความสามารถด้วยความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม ด้วยการขยายผลการพัฒนาพื้นที่ด้วยเทคโนโลยีพร้อมใช้ที่ได้รับการยอมรับสร้างการเปลี่ยนแปลงการพัฒนาพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม

การพัฒนาเชิงพื้นที่ (Area Based Development) เป็นทิศทางหลักของการปฏิรูปประเทศไทย เป้าหมายหลักของการพัฒนาพื้นที่ คือ การกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคและพื้นที่ โดยการสร้างความเข้มแข็งให้กับประชาชนคนในพื้นที่เพื่อพัฒนาพื้นที่บ้านเกิดของตนเองที่สอดคล้องกับบริบทและฐานทุนเดิม

เกิดการพัฒนายั่งยืน (SDGs) ในแนวคิดการพัฒนาโดยเอาพื้นที่เป็นตัวตั้งนั้น การทำงานในระดับครัวเรือน และชุมชนเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งเพราะเป็นหน่วยระดับเล็กที่สุดของสังคมที่ต้องการการพัฒนาเพื่อเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศจากโอกาสภูมิปัญญาชาวบ้าน (Local Wisdom) และองค์ความรู้ เทคโนโลยีที่เหมาะสม/นวัตกรรมพร้อมใช้ ที่ประยุกต์ใช้ในบริบทใดบริบทหนึ่งแล้วสำเร็จที่มีอยู่ในสถาบันอุดมศึกษา และปัญหาเรื่องการเชื่อมโยงและขยายผลยังไม่สามารถทำได้อย่างเป็นรูปธรรม กลุ่มเป้าหมายยังมีปัญหาการเข้าถึงองค์ความรู้ เทคโนโลยีที่เหมาะสม/นวัตกรรมพร้อมใช้ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับบริบทของตนเอง ผลผลิตต่อพื้นที่ ผลผลิตภาพแรงงานต่ำ คุณภาพและปริมาณของสินค้าและบริหาร เนื่องจากเข้าถึงทุน ตลาด และเทคโนโลยี และการบริการถ่ายทอดที่ไม่สามารถขยายผลและแก้ปัญหาได้จริง รวมถึงการยกระดับเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยสู่เวทีโลกจำเป็นต้องสร้างความสมดุลระหว่างสังคมชนบทและสังคมเมืองเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันอันเกิดจาก Technology Disruption ชุมชนท้องถิ่นจำเป็นต้องเร่งยกระดับการเรียนรู้เพื่อให้สามารถก้าวทันและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมได้ อีกทั้งยังต้องเตรียมระบบภูมิคุ้มกันด้วยการเพิ่มทักษะและความสามารถในการบริหารจัดการความเสี่ยงให้เพียงพอและพร้อมรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ

กระบวนการการสร้างควมยั่งยืนให้กับครัวเรือน/ชุมชน ด้วยการขับเคลื่อนการสร้างนวัตกรรมชุมชนที่มีความสามารถรับ-ปรับ-ใช้-ถ่ายทอด นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่พร้อมใช้และเหมาะสม (Appropriate Technology) กับปัญหา/ความต้องการครัวเรือนในชนบท กลุ่มอาชีพ และผู้ประกอบการในพื้นที่ในการจัดการปัญหาสำคัญในชุมชน (Pain Point) หรือสร้างโอกาสใหม่ในชุมชน/พื้นที่ (Gain Point) ให้เกิดคุณค่าและมูลค่า และพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน ยกระดับคุณภาพชีวิตในครัวเรือน (สร้างรายได้เพิ่ม ลดรายจ่าย) รวมถึงรับมือกับความเสี่ยงและการเปลี่ยนแปลงทั้งในสภาวะปกติและสภาวะวิกฤตให้พื้นที่ตัวได้เร็วเมื่อเกิดปัญหา (Resilience) ด้วยกระบวนการเรียนรู้ (Learning and Innovation Platform : LIP) ซึ่งการยกระดับขีดความสามารถของประชาชนในพื้นที่ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวในการรับและปรับใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสมกับบริบทพื้นที่ จะส่งผลให้สังคมไทยในอนาคตก็เป็นสังคมฐานความรู้ สังคมไทยทุกส่วนทุกระดับได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ จนเกิดพลังชุมชนท้องถิ่นทั้งจากนวัตกรรมชุมชนและคนทั่วไปที่เข้มแข็งอันเป็นรากฐานที่มั่นคงในการเสริมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่มีความยั่งยืนตลอดไป

ในระยะ 5 ปี ที่ผ่านมา ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2563 - 2567 หน่วย บพท. ได้สนับสนุนทุนวิจัยและนวัตกรรมในแผนงาน “ชุมชนนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน” และแผนงาน “ชุมชนนวัตกรรมแห่งการเรียนรู้” และแผนงาน “การวิจัยต่อยอดเทคโนโลยีที่เหมาะสม (Appropriate Technology)” ปี 2566 โดยมีเป้าหมายทำให้คนในพื้นที่ (ชุมชน ภาคี) ตระหนักถึงศักยภาพตนเองและเรียนรู้ในการจัดการปัญหา และการพัฒนาร่วมกันผ่านการทำงานของโครงการวิจัยที่กำหนดให้มีพื้นที่สร้างกระบวนการเรียนรู้ เพื่อนำเอานวัตกรรม องค์ความรู้ เทคโนโลยี การจัดการ ฯลฯ เข้าไปสร้างความเข้มแข็งและยกระดับรายได้ให้กับประชากรฐานรากกลุ่มเป้าหมาย โดยอาศัยการทำงานของหน่วยงานเครือข่ายของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) 27 สถาบัน จากผลการดำเนินงานวิจัยทำให้เกิดชุมชนนวัตกรรม 1,228 ชุมชน 808 ตำบล 306 อำเภอ ครอบคลุมพื้นที่ 44 จังหวัด เกิดการสร้างนวัตกรรมชุมชนจำนวน 10,008 คน และเทคโนโลยีและนวัตกรรมพร้อมใช้รวมทั้งนวัตกรรมกระบวนการเพื่อแก้ไขปัญหาที่สำคัญของชุมชนทั้งสิ้น 1,272 นวัตกรรม ใช้ยกระดับอัตราการเติบโตของมูลค่าเศรษฐกิจฐานรากและมูลค่าสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชนเพิ่มขึ้นร้อยละ 10-20 อีกทั้งยังเกิดการนำนวัตกรรมเข้าสู่การทำแผนพัฒนาตำบล/ท้องถิ่น โดยผ่าน Learning and Innovation Platform (LIP) และเกิดการสร้างระบบข้อมูล Technology and Innovation Library ของประเทศอีกด้วย สอดรับกับการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำตามแนวทางของ

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ที่มีเป้าประสงค์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเอง และการจัดการตนเอง รวมทั้งเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals, SDGs)

ในปี 2568 หน่วย บพท. จึงได้พัฒนารอบการวิจัย การขยายผลวิจัยเทคโนโลยีที่เหมาะสม (Appropriate Technology) เพื่อยกระดับรายได้ครัวเรือนและยกระดับเศรษฐกิจฐานราก ภายใต้แผนงานเป้าหมายสำคัญตามยุทธศาสตร์ ววน. ครัวเรือนในชนบทและผู้ประกอบการในพื้นที่ที่มีรายได้เพิ่มขึ้นด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสม โดยวางเป้าหมายขับเคลื่อนนวัตกรรมพร้อมใช้/เทคโนโลยีที่เหมาะสม (Appropriate Technology) เพื่อพัฒนาพื้นที่ เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครัวเรือนในชนบท กลุ่มอาชีพ ผู้ประกอบการในพื้นที่บนความร่วมมือระหว่างหน่วย บพท. กับเครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ 38 แห่ง เครือข่ายมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล 9 แห่ง และกลุ่มมหาวิทยาลัยอื่นๆ ที่ทำงานเชิงพื้นที่ เพื่อขยายผลต่อยอดนวัตกรรมพร้อมใช้/เทคโนโลยีที่เหมาะสม จากงานวิจัยให้กับครัวเรือนในชนบท กลุ่มอาชีพ ผู้ประกอบการในพื้นที่ผ่านการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสม (Appropriate Learning Process) ให้กลุ่มเป้าหมายเกิดการเรียนรู้ และรับ-ปรับ-ใช้นวัตกรรมพร้อมใช้และเทคโนโลยีที่เหมาะสม รวมถึงกระบวนการสร้างและพัฒนานวัตกรรมชุมชนให้มีทักษะการจัดการความรู้ เรียนรู้ และปรับเปลี่ยนใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการจัดการปัญหาสำคัญในชุมชน หรือ การสร้างโอกาสใหม่ในชุมชน/พื้นที่ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน รวมถึงรับมือกับความเสี่ยงและการเปลี่ยนแปลงทั้งในสภาวะปกติและสภาวะวิกฤตให้ฟื้นตัวได้เร็วเมื่อเกิดปัญหา (Resilience) โดยคาดหวังว่าจะเกิดการนำนวัตกรรมพร้อมใช้และเทคโนโลยีที่เหมาะสมตรงกับโจทย์ความต้องการของครัวเรือนในชนบทและผู้ประกอบการในพื้นที่ จำนวน 12,000 ครัวเรือนในชนบท มีรายได้ครัวเรือนสุทธิเพิ่มขึ้น 5,000 บาทต่อเดือน หรือ 60,000 บาทต่อปี ภายใน 2 ปี

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อขับเคลื่อนขยายผลต่อยอดนวัตกรรมพร้อมใช้และเทคโนโลยีที่เหมาะสมจากงานวิจัย (Appropriate Technology) เพื่อเพิ่มรายได้สุทธิให้กับครัวเรือนในชนบท กลุ่มอาชีพ ผู้ประกอบการรายในพื้นที่

2.2 เพื่อสร้างระบบที่เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสม (Appropriate Learning Process) วัดผลและขยายผลการเรียนรู้ ผ่านการสร้างนวัตกรรมชุมชน ที่เกิดการเรียนรู้และรับ-ปรับ-ใช้นวัตกรรมพร้อมใช้และเทคโนโลยีที่เหมาะสมไปใช้ในการจัดการปัญหาในชุมชน (Pain point) หรือสร้างโอกาส/ศักยภาพ (Gain point) ใหม่ในพื้นที่ ยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน

2.3 เพื่อออกแบบและพัฒนากลไกการถ่ายทอดและบริการเทคโนโลยีสู่ชุมชน โดยร่วมกับเครือข่ายมหาวิทยาลัย และภาคเอกชน

3. ขอบเขตการดำเนินงาน

ขอบเขตการดำเนินการทั้งเชิงพื้นที่และเชิงประเด็นต้องสอดคล้องกับเป้าหมาย OKR ตามแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ พ.ศ. 2566 – 2570 ในยุทธศาสตร์ที่ 2 การยกระดับสังคมและสิ่งแวดล้อมให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน สามารถแก้ไขปัญหาท้าทายและปรับตัวได้ทันต่อพลวัตการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยใช้วิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม แผนงาน F10 (S2P11) เพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากในพื้นที่ให้พึ่งพาตนเองได้ สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทชาติที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

3.1 เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนงาน

เพื่อขับเคลื่อนนวัตกรรมพร้อมใช้และเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาพื้นที่ (Appropriate Technology) เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครัวเรือนในชนบท กลุ่มอาชีพ ผู้ประกอบการรายในพื้นที่ ผ่านการออกแบบ

กระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสม (Appropriate Learning Process) เพิ่มขีดความสามารถของนวัตกรรมชุมชนท้องถิ่นในการเรียนรู้-ปรับ-ปรับใช้ องค์ความรู้และนวัตกรรมพร้อมใช้และเทคโนโลยีที่เหมาะสมให้มีทักษะการจัดการความรู้ไปใช้ในการจัดการปัญหาสำคัญในชุมชนหรือสร้างโอกาสใหม่ในชุมชน/พื้นที่ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน รวมถึงรับมือกับความเสี่ยงและการเปลี่ยนแปลงทั้งในสภาวะปกติและสภาวะวิกฤตให้ฟื้นตัวได้เร็วเมื่อเกิดปัญหา (Resilience) โดยคาดหวังว่าจะเกิดการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับโจทย์ความต้องการกับครัวเรือนในชนบทและผู้ประกอบการในพื้นที่ (จำนวน 12,000 ครัวเรือนในชนบท มีรายได้ครัวเรือนสุทธิเพิ่มขึ้น 5,000 บาทต่อเดือน หรือ 60,000 บาทต่อปี ภายใน 2 ปี)

Key Results

KR5 F10: จำนวนบุคลากรในภาครัฐ สถาบันอุดมศึกษา สถาบันวิจัย เอกชน และประชาสังคม รวมทั้งนักวิจัยชุมชน ที่พัฒนาต่อยอด ประยุกต์ใช้ และถ่ายทอดองค์ความรู้ ผลงานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก อย่างน้อย 6,000 ครัวเรือน

- จำนวนครัวเรือนในชนบท อย่างน้อย 6,000 ครัวเรือน มีรายได้สุทธิเพิ่มขึ้น 5,000 บาทต่อเดือน ภายใน 2 ปี จากการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับโจทย์ความต้องการกับครัวเรือนในชนบทและผู้ประกอบการในพื้นที่
- จำนวนนวัตกรรมชุมชนที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมจนสามารถรับและปรับใช้นวัตกรรมที่เหมาะสมกับบริบท ถ่ายทอดความรู้ไปสู่ผู้อื่นได้ รวมทั้งมีทักษะและความสามารถในการจัดการความรู้เพื่อไปแก้ไขปัญหาสำคัญในชุมชนได้อย่างยั่งยืน อย่างน้อย 3,000 คน

KR3 F10: จำนวนนวัตกรรมที่เป็นกลไกหรือระบบที่ส่งเสริมและการสร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจฐานรากที่ได้ทดลองใช้จริงร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ท้องถิ่น และเอกชน และมีผลกระทบทางสังคมในพื้นที่ อย่างน้อย 500 นวัตกรรม

- จำนวนความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม หรือกระบวนการที่พัฒนาขึ้นใหม่หรือปรับปรุงจากผลิตภัณฑ์หรือกระบวนการเดิม/เทคโนโลยีที่ได้มีการคิดค้นมาแล้ว ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทพื้นที่และสร้างคุณค่าหรือมูลค่าเพิ่มให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เกิดผลกระทบทั้งเชิงเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เป็นที่ยอมรับและขยายผลได้ อย่างน้อย 500 นวัตกรรม

3.2 โจทย์และเป้าหมายการวิจัย

โจทย์*	เป้าหมาย
1) ขยายผลนวัตกรรมพร้อมใช้หรือเทคโนโลยีที่เหมาะสมตั้งแต่ระดับต้นแบบพร้อมใช้ที่ผ่านการทดสอบกระบวนการผลิตจริงแล้ว (Community Scale) ใช้ในพื้นที่ระดับชุมชน และระดับการผลิตในปริมาณมาก (Manufactured Scale) ใช้ในพื้นที่ระดับใหญ่ขึ้นเพื่อเพิ่มรายได้สุทธิให้กับครัวเรือนในชนบท กลุ่มอาชีพและผู้ประกอบการในพื้นที่	- ครัวเรือนในชนบท กลุ่มอาชีพ และผู้ประกอบการในพื้นที่ที่มีรายได้สุทธิเพิ่มขึ้น 5,000 บาทต่อเดือน หรือ 60,000 บาทต่อปี จำนวน 6,000 ครัวเรือนต่อปี หรือผู้ประกอบการในพื้นที่อย่างน้อย 1,200 กลุ่มต่อปี**
2) สร้างนวัตกรรมชุมชนที่มีทักษะการรับและปรับใช้นวัตกรรมพร้อมใช้/เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับบริบท สามารถถ่ายทอดความรู้ไปสู่ผู้อื่นได้ มีกระบวนการเรียนรู้เพื่อหนุนให้ชุมชนมีพื้นที่และโอกาสเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง	- เกิดนวัตกรรมชุมชน 3,000 คน/ปี

โจทย์*	เป้าหมาย
และยั่งยืน ในพื้นที่ผ่านการสร้างการเรียนรู้ที่เหมาะสม Appropriate Learning Process 3) สร้างกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสม (Appropriate Learning Process) ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อเป็นเครื่องมือในการจัดกระบวนการเรียนรู้และถ่ายทอดความรู้ให้กับชุมชนและสร้างนวัตกรรมชุมชนที่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการพัฒนาชุมชนเป้าหมายได้อย่างยั่งยืน 4) ยกย่องคุณภาพชีวิตในครัวเรือน (เพิ่มรายได้สุทธิลดรายจ่าย) ให้มีความสามารถในการนำความรู้และนวัตกรรมพร้อมใช้ และเทคโนโลยีที่เหมาะสม (Appropriate Technology) ไปใช้ในการจัดการปัญหาสำคัญในครัวเรือน (Pain point) หรือสร้างโอกาส/ศักยภาพ (Gain point) ใหม่ในพื้นที่ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของครัวเรือน/ชุมชนได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน โดยการมีส่วนร่วมของเครือข่ายมหาวิทยาลัยและเครือข่ายระดับท้องถิ่นในพื้นที่	- อัตราการเติบโตของมูลค่าเศรษฐกิจฐานรากเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 15 จากการพัฒนาชุมชนด้วยผลงานวิจัย องค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม - นวัตกรรมพร้อมใช้และเทคโนโลยีที่เหมาะสมที่พัฒนาขึ้นแล้วใช้ยกระดับรายได้หรือแก้ไขปัญหาสำคัญให้กับครัวเรือนชนบทได้ จำนวน 500 นวัตกรรม/เทคโนโลยี

หมายเหตุ *ข้อเสนอโครงการวิจัยต้องทำทั้ง 4 โจทย์

**นักวิจัยต้องเก็บข้อมูล Baseline Data มาตรฐานของแต่ละอาชีพ และข้อมูล Baseline Data ของครัวเรือนกลุ่มเป้าหมายที่อยู่ในกลุ่มอาชีพนั้น เพื่อประเมินผลการเปลี่ยนแปลงด้านรายได้ และความคุ้มค่าในการลงทุน และเชื่อมโยงข้อมูลกับฐานระบบกลางของ บพท.

กรอบแนวคิด “การขยายผลวิจัยเทคโนโลยีที่เหมาะสม (Appropriate Technology)
เพื่อยกระดับรายได้ครัวเรือนและยกระดับเศรษฐกิจฐานราก ประจำปี 2568

คำอธิบาย

คำอธิบาย

กรอบการวิจัยเรื่อง การขยายผลวิจัยเทคโนโลยีที่เหมาะสม (Appropriate Technology) เพื่อยกระดับรายได้ครัวเรือนและยกระดับเศรษฐกิจฐานราก เป็นงานวิจัยเพื่อการขับเคลื่อนขยายผลต่อยอดพัฒนานวัตกรรมพร้อมใช้หรือเทคโนโลยีที่เหมาะสมในระดับครัวเรือน/ชุมชน (Community Level) ตอบสนองความต้องการพื้นฐานของครัวเรือนเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างความพร้อมให้ครัวเรือน/กลุ่มอาชีพผู้ประกอบการในพื้นที่ที่มีตลาดรองรับตามความต้องการของบริบทชุมชน/กลุ่มอาชีพที่แตกต่างกัน (Area Based Scale) ยกย่องการผลิตและเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจในอนาคต และเพื่อการขยายต่อยอดพัฒนานวัตกรรมพร้อมใช้หรือเทคโนโลยีที่เหมาะสมในระดับการผลิตในปริมาณมาก (Manufactured Level) ปรับปรุงให้มีความพร้อมในกระบวนการผลิตเต็มรูปแบบที่พร้อมจำหน่าย ประเด็นปีแรกเน้นเศรษฐกิจอาชีพเป็นหลัก เป้าหมายสำคัญของการเปลี่ยนแปลง คือ ครัวเรือนในชนบทและผู้ประกอบการในพื้นที่มีรายได้เพิ่มขึ้นด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสม (12,000 ครัวเรือนในชนบท มีรายได้สุทธิเพิ่มขึ้น 5,000 บาทต่อเดือน ภายใน 2 ปี) เน้นการพัฒนาเครื่องมือการพัฒนาเสริมสร้าง ครัวเรือนและชุมชนท้องถิ่นจำเป็นต้องเร่งยกระดับการเรียนรู้ ลดความเหลื่อมล้ำ ก้าวทันและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมได้ เตรียมระบบภูมิคุ้มกัน และการบริหารจัดการความเสี่ยง ตามแนวทางการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสม (Appropriate Learning Process) ยกย่อง Eco-system การจัดการองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมสำหรับครัวเรือนในชนบท โดยสถาบัน/หน่วยงาน/มหาวิทยาลัย/นักวิจัยที่สนใจเสนอข้อเสนอโครงการวิจัยต้องทำทั้ง 4 โจทย์* และมีพื้นที่เป้าหมายระดับครัวเรือนไม่น้อยกว่า 50 ครัวเรือนต่อโครงการ โดยนักวิจัยต้องแสดงบริบทก่อนการเปลี่ยนแปลงที่เป็นการวิเคราะห์ภาพรวมของบริบทพื้นที่ระดับตำบล (Holistic View) อย่างมีข้อมูลเชิงประจักษ์ (Baseline Data) และชี้ให้เห็นปัญหาความต้องการของการยกระดับครัวเรือน กลุ่มอาชีพ และผู้ประกอบการชุมชนในพื้นที่ (Real Problem/Real Need) หรือสร้างโอกาส/ศักยภาพ (Gain point) ใหม่ในพื้นที่แล้วเชื่อมโยงให้เห็นการออกแบบตัวความรู้ที่เป็นนวัตกรรมพร้อมใช้/เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อนำไปใช้ในกระบวนการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาสำคัญ/เสริมศักยภาพของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างเป็นรูปธรรมผ่านการสร้าง Learning and Innovation Platform และสร้างนวัตกรรมชุมชนที่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการรับและปรับใช้นวัตกรรมพร้อมใช้/เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับบริบท สามารถถ่ายทอดความรู้ไปสู่ผู้อื่นได้ รวมทั้งสามารถเป็นแกนนำในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อหนุนให้ชุมชนมีพื้นที่และโอกาสเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

3.3 กลุ่มเป้าหมายและพื้นที่

ครัวเรือนในชนบท กลุ่มอาชีพ ผู้ประกอบการในพื้นที่ทั่วประเทศ ทั้งนี้ ต้องระบุกลุ่มเป้าหมายไม่ต่ำกว่า 50 ครัวเรือน ต่อ 1 โครงการวิจัย

3.4 นิยามศัพท์ที่สำคัญ

ครัวเรือนในชนบท กลุ่มอาชีพ ผู้ประกอบการในพื้นที่ หมายถึง ครัวเรือน กลุ่มอาชีพ ผู้ประกอบการในพื้นที่ ที่ประกอบอาชีพหรือดำเนินกิจการธุรกิจในครัวเรือน ในกลุ่มอาชีพ หรือเป็นผู้ประกอบการในพื้นที่ชุมชน ซึ่งการดำเนินกิจการธุรกิจต้องใช้ทรัพยากรพื้นถิ่น (Local Resources) มาผลิตเป็นสินค้าหรือบริการ และมีความพร้อมรับ-ปรับใช้นวัตกรรมพร้อมใช้และเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อการยกระดับการผลิตและเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจ

Appropriate Learning Process (ALP) หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมให้กลุ่มเป้าหมายเกิดการเรียนรู้และรับ-ปรับ-ใช้นวัตกรรมพร้อมใช้และเทคโนโลยีที่เหมาะสม รวมถึงกระบวนการสร้างและพัฒนานวัตกรรมชุมชนให้มีทักษะการจัดการความรู้ เรียนรู้ และปรับใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการจัดการปัญหาสำคัญในชุมชน หรือ การสร้างโอกาสใหม่ในชุมชน/พื้นที่ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน โดยมีองค์ประกอบดังนี้

- 1) ผู้จัดการหรือผู้อำนวยการแพลตฟอร์ม (Platform Admin) ที่ออกแบบและจัดการให้เกิดการเรียนรู้ และวิทยากรกระบวนการ
- 2) เป้าหมายการเรียนรู้
- 3) พื้นที่การเรียนรู้ร่วมกัน (Learning Space) แบบ Online หรือ Onsite
- 4) กิจกรรมการเรียนรู้และการจัดการความรู้ (กระบวนการและเครื่องมือ)
- 5) ตัวความรู้ (เทคโนโลยีและนวัตกรรมพร้อมใช้) ที่เหมาะสมและเชื่อมโยงกับเป้าหมาย
- 6) ผู้เรียนรู้และผู้ถ่ายทอดความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม

นวัตกรรมชุมชน หมายถึง แกนนำชาวบ้านกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมจนสามารถรับและปรับใช้นวัตกรรมที่เหมาะสมกับบริบท ถ่ายทอดความรู้ไปสู่ผู้อื่นได้ รวมทั้งมีทักษะและความสามารถในการจัดการความรู้เพื่อไปแก้ไขปัญหาสำคัญในชุมชนได้อย่างยั่งยืน ซึ่งนวัตกรรมชุมชนเป็นผลผลิต (Output) และตัวชี้วัดของ Learning and Innovation Platform โดยแบ่งออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้ (ระดับ 1 เป็นระดับสูงสุด)

ระดับ/มิติ	เครือข่ายความร่วมมือ	ความรู้และเทคโนโลยี	การจัดกระบวนการเรียนรู้ชุมชน
4	ระดับ 3 + ระดมทรัพยากร (คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ facilities) นอกพื้นที่	ค้นหาความรู้ เทคโนโลยี และสร้างนวัตกรรมใหม่ได้	ระดับ 3 + สร้างทีมงาน/คนรุ่นใหม่ได้
3	ระดับ 2 + ประสานงานภาคี-คน นอกพื้นที่ และเกิดความร่วมมือที่เป็นรูปธรรม	ถ่ายทอดเทคโนโลยีได้	ระดับ 2 + สร้าง LIP ได้ (มีพื้นที่เรียนรู้ในชุมชนสม่ำเสมอ)
2	ระดับ 1 + ระดมทรัพยากร (คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ facilities) ในพื้นที่ (ตำบล)	รับ-ปรับใช้เทคโนโลยีกับภูมิปัญญาเดิมของตน	ระดับ 1 + เป็น Learning Facilitator
1	ประสานงานภาคี-คน ในพื้นที่ (ตำบล) และเกิดความร่วมมือที่เป็นรูปธรรม	มีและใช้ภูมิปัญญาของตน	จัดกิจกรรมการเรียนรู้

นวัตกรรม หมายถึง ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม หรือกระบวนการที่พัฒนาขึ้นใหม่หรือปรับปรุงจากผลิตภัณฑ์หรือกระบวนการเดิม/เทคโนโลยีที่ได้มีการคิดค้นมาแล้ว ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทพื้นที่และสร้างคุณค่าหรือมูลค่าเพิ่มให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เกิดผลกระทบทั้งเชิงเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เป็นที่ยอมรับและขยายผลได้ และการยกระดับระดับความพร้อมของเทคโนโลยี Technology Readiness Level (TRL) ที่ระดับ TRL สูงเพิ่มขึ้น

เทคโนโลยีที่เหมาะสม หมายถึง เทคโนโลยีที่ใช้ในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นหรือพื้นที่ ทั้งนี้ซึ่งเหมาะสมกับสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนหรือพื้นที่ และมีราคาพอสมควรที่เข้าถึงได้ (อ้างอิงจากระเบียบสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ว่าด้วยการส่งเสริมและสนับสนุนการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมเกี่ยวกับเทคโนโลยีที่เหมาะสมไปใช้ประโยชน์ พ.ศ. 2565)

กลไกพัฒนาพื้นที่ หมายถึง ความร่วมมือระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสำคัญทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมและภาควิชาการ ในการร่วมคิดร่วมทำให้เกิดการแก้ปัญหาสำคัญ หนุนเสริมศักยภาพของพื้นที่ให้เกิดผลกระทบทางบวกทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม

กลุ่มมหาวิทยาลัยที่ทำงานเชิงพื้นที่ หมายถึง มหาวิทยาลัยที่มีงานวิจัยและบทบาทสำคัญในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในระดับพื้นที่ (เช่น ชุมชน จังหวัด หรือภูมิภาค) โดยใช้ องค์ความรู้ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม มาขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างเป็นระบบและยั่งยืนหรือมีที่ตั้ง วิทยาเขตหรือพื้นที่

บริการอยู่ในจังหวัดเป้าหมายของการดำเนินงานวิจัย โดยต้องมีเอกสารแสดงพื้นที่บริการของหน่วยงานต้นสังกัดหากพื้นที่ตั้งอยู่ภายนอกพื้นที่เป้าหมายต้องมีการมีส่วนร่วมและมีความร่วมมือกับสถาบัน/หน่วยงานวิชาการในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรมเท่านั้น เช่น ไฟล์เอกสารแสดงความร่วมมือด้านการวิจัย

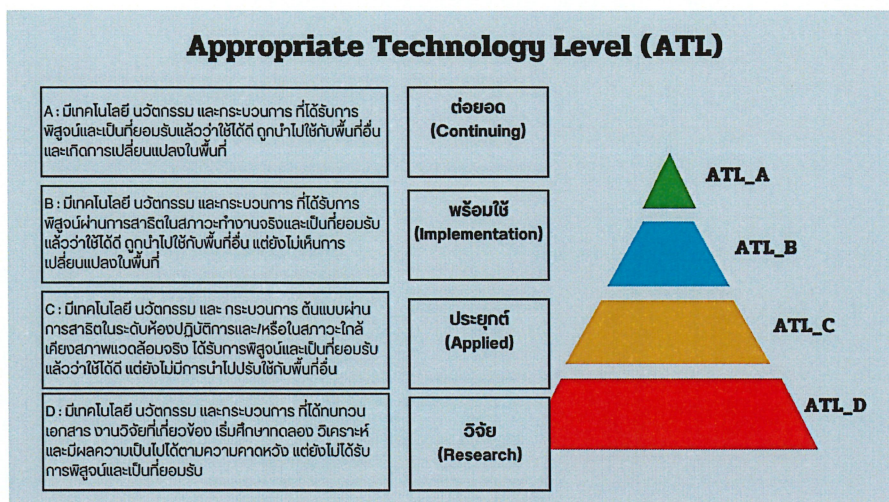
Community Scale หมายถึง ขยายผลการพัฒนานวัตกรรมพร้อมใช้หรือเทคโนโลยีที่เหมาะสมในระดับต้นแบบพร้อมใช้ที่ผ่านการทดสอบกระบวนการผลิตจริง ปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ง่าย และตอบสนองความต้องการพื้นฐานของครัวเรือนเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างความพร้อมให้ครัวเรือน/กลุ่มอาชีพผู้ประกอบการในพื้นที่ ยกกระตือรือร้นการผลิตและเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจในอนาคต สามารถนำไปปรับใช้ในระดับชุมชน (Community Level)

Manufactured Scale หมายถึง ขยายผลการพัฒนานวัตกรรมพร้อมใช้หรือเทคโนโลยีที่เหมาะสมในระดับการผลิตในปริมาณมาก ปรับปรุงให้เหมาะสมและมีความพร้อมกับการกระบวนการผลิตเต็มรูปแบบที่พร้อมจำหน่าย เกิดการใช้ทรัพยากรพื้นถิ่น เกิดการจ้างงานหรือเกิดการสร้างรายได้เพิ่มในชุมชนระดับครัวเรือนได้ โดยกลุ่มเป้าหมายสามารถเข้าถึงความรู้และการถ่ายทอดเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ เน้นการเสริมสร้างเป้าหมายการเปลี่ยนแปลงด้วยกลไกความร่วมมือ การทำงานอย่างมีส่วนร่วมระหว่างมหาวิทยาลัยและพื้นที่ชุมชนสู่การออกแบบและพัฒนากลไกการถ่ายทอดและบริการเทคโนโลยีสู่ชุมชน โดยร่วมกับเครือข่ายมหาวิทยาลัยและภาคเอกชน สามารถนำไปปรับใช้ในระดับพื้นที่ขนาดใหญ่ขึ้นทั้งตำบล/อำเภอ/จังหวัด (Area-based Level)

ระดับความพร้อมของเทคโนโลยี Technology Readiness Level (TRL) หมายถึง การวัดระดับความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ตั้งแต่แนวคิดเบื้องต้นไปจนถึงการนำไปใช้งานจริงเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างนักพัฒนาเทคโนโลยี/นักวิจัยและผู้ที่จะนำเทคโนโลยีไปถ่ายทอดสู่ลูกค้า/ผู้ใช้ประโยชน์และสามารถเปรียบเทียบความพร้อมและเสถียรภาพของเทคโนโลยีที่แตกต่างกันได้

ระดับความพร้อมของเทคโนโลยีระดับ TRL 4 หมายถึง เป็นการพัฒนาเทคโนโลยี การทดสอบองค์ประกอบทางเทคโนโลยีในสภาพแวดล้อม ได้รับการพัฒนาและประกอบรวมกันในระดับต้นแบบ เป็นการพิสูจน์ว่าองค์ประกอบทางเทคโนโลยีสามารถทำงานร่วมกันได้ในสภาวะแวดล้อมจริงที่ใดที่หนึ่งมาก่อน

ระดับเทคโนโลยีที่เหมาะสม (Appropriate Technology Level: ATL) ของ RUTS เป็นการออกแบบกระบวนการประเมินเทคโนโลยีที่เหมาะสม โดยนำมาตรฐานการประเมินตาม TRL ซึ่งเป็นระดับโดยแบ่งออกเป็น 9 ระดับ มาปรับใช้ในการประเมินและปรับกำหนดเกณฑ์ขึ้นเพื่อให้เหมาะกับบริบทในการประยุกต์ใช้งานกับพื้นที่วิจัยเชิงยุทธศาสตร์ (Strategies Research Area: SRA) โดยมีระดับการประเมินเทคโนโลยีที่เหมาะสม แบ่งเป็น 4 ระดับ ตามเกณฑ์การประเมินเทคโนโลยีที่เหมาะสม มีหัวข้อประเมินหลักประกอบด้วย ระดับของเทคโนโลยีที่เหมาะสม หลักฐานการวัดเชิงปริมาณ และลักษณะสำคัญของเทคโนโลยีที่เหมาะสม ดังแสดงในภาพ

ระดับเทคโนโลยีที่เหมาะสม ATL C (Applied) หมายถึง เป็นเทคโนโลยี นวัตกรรม และกระบวนการ ต้นแบบผ่านการสาธิตในระดับห้องปฏิบัติการและ/หรือในสภาวะใกล้เคียงสภาพแวดล้อมจริง ได้รับการพิสูจน์และเป็นที่ยอมรับแล้วว่าใช้ได้ แต่ยังไม่มีการนำไปใช้กับพื้นที่อื่น

4. กรอบงบประมาณและระยะเวลา

4.1 การจัดสรรงบประมาณ กรอบงบประมาณการสนับสนุนทุนวิจัย 750,000 – 1,500,000 บาท ต่อโครงการวิจัย ขึ้นอยู่กับเป้าหมาย ตัวชี้วัด และขนาดของผลกระทบของโครงการวิจัย

4.2 ระยะเวลาดำเนินงานวิจัย 1 ปี (12 เดือน)

5. คุณสมบัติของผู้เสนอขอรับทุน

5.1 ผู้มีสิทธิเสนอขอรับทุน คือ สถาบัน/หน่วยงาน/มหาวิทยาลัย/นักวิจัย ที่มีนวัตกรรมพร้อมใช้และเทคโนโลยีที่เหมาะสม มีระดับ TRL 4 ขึ้นไป หรือ ATL ระดับ C ขึ้นไป โดยแนบหลักฐานแสดงความเป็นเจ้าของในระบบ NRIIS เพื่อประกอบการพิจารณา และนำเข้าข้อมูลนวัตกรรมพร้อมใช้และเทคโนโลยีที่เหมาะสมเข้าสู่ระบบ Technology Library ของเครือข่ายและระบบกลางของ บพท. ในระยะต่อไป

5.2 สถาบัน/หน่วยงาน/มหาวิทยาลัย ต้นสังกัดของหัวหน้าโครงการ จะต้องมีการตั้ง วิทยาเขตหรือพื้นที่บริการอยู่ในจังหวัดเป้าหมายของการดำเนินงานวิจัย (พร้อมแนบเอกสารแสดงพื้นที่บริการของหน่วยงานต้นสังกัด) หากเป็นสถาบัน/หน่วยงานภายนอกพื้นที่เป้าหมายต้องมีการมีส่วนร่วมและมีความร่วมมือกับสถาบัน/หน่วยงานวิชาการในพื้นที่อย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมเท่านั้น (พร้อมแนบไฟล์เอกสารความร่วมมือ)

5.3 กรณีผู้ยื่นขอรับการสนับสนุนเป็นภาคเอกชนและภาคประชาสังคม จะต้องมีความสอดคล้องตามระเบียบสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสนับสนุนทุนวิจัยและนวัตกรรมแก่ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม เพื่อให้ นำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ พ.ศ. 2563

6. แนวทางการจัดการ

เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการงานวิจัยและนวัตกรรมที่โปร่งใส มีส่วนร่วม มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สูงสุดอย่างสมดุล โดยยึดผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ อววน. เป็นหลัก หน่วย บพท. จึงกำหนดแนวทางการบริหารจัดการทุนวิจัยและนวัตกรรม ดังนี้

6.1 หน่วย บพท. เปิดรับข้อเสนอโครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์ (Full Proposal) มีรายละเอียดที่ครบถ้วน และมีช่วงเวลาให้กับสถาบัน/หน่วยงาน/มหาวิทยาลัย/นักวิจัยที่สนใจ และโดยการทาบทามหน่วยงานที่มีนวัตกรรมพร้อมใช้และเทคโนโลยีที่เหมาะสมซึ่งได้รับการพิสูจน์แล้วว่าสามารถแก้ปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรมในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งอย่างชัดเจนและการประกาศให้รับทราบโดยทั่วกัน

6.2 หน่วย บพท. จะเชิญนักวิจัยเข้าร่วมเวทีชี้แจงเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของกรอบการวิจัย เพื่อสนับสนุนทุนวิจัยเพื่อการพัฒนาในระดับพื้นที่ และแนวทางการเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์ (Full Proposal) ในช่วงเดือน มีนาคม-เมษายน 2568 ในรูปแบบออนไลน์ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ Zoom เพื่อให้เกิดความเข้าใจการเขียนและพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย และได้ข้อเสนอโครงการวิจัยที่มีคุณภาพ และสมบูรณ์

6.3 หน่วย บพท. จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ร่วมกับวิทยากรและผู้เชี่ยวชาญ รูปแบบ Online ในช่วงเดือน มีนาคม-เมษายน 2568 เพื่อหนุนเสริมให้แก่ักวิจัยผู้สนใจสามารถพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัยที่ตรงตามเป้าหมายของกรอบการวิจัย และส่งข้อเสนอโครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์ (Full proposal) มายังหน่วย บพท. ผ่านเว็บไซต์ระบบข้อมูลสารสนเทศวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (National Research and Innovation Information System: NRIIS) ที่ <https://nriis.go.th/>

6.4 เมื่อได้รับข้อเสนอโครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์ หน่วย บพท. จะตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วน ตามเกณฑ์ในการพิจารณาโครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์ เพื่อกลั่นกรองเบื้องต้นโดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ

6.5 หน่วย บพท. จะพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัย (Full Proposal) ร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จัดเวทีนำเสนอเพื่อพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยโดยละเอียด แล้วสรุปภาพรวมเพื่อแจ้งผลพิจารณาต่อคณะผู้วิจัย เพื่อปรับข้อเสนอโครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์ และจัดทำสัญญารับทุนวิจัยต่อไป

6.6 หน่วย บพท. จะจัดให้มีหน่วยบริหารจัดการกลางในภาพรวม เพื่อทำหน้าที่ในการติดตามประสาน การขับเคลื่อน รวมถึงสังเคราะห์การดำเนินงานในภาพรวมเพื่อขับเคลื่อนเชิงนโยบาย

7. เกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอโครงการ

การพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยมี 2 ขั้นตอน โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

7.1 เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยเบื้องต้น

- 1) ข้อเสนอโครงการวิจัยเป็นไปตามเงื่อนไขของประกาศทุนที่ระบุไว้
- 2) มีวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนสอดคล้องตามแนวทางประกาศทุน
- 3) สถาบัน/หน่วยงาน และผู้รับผิดชอบโครงการมีความรู้ และประสบการณ์การบริหารจัดการงานวิจัย การดำเนินงานวิจัยและคาดว่าจะสามารถปฏิบัติงานและควบคุมการวิจัยได้ตลอดเวลาการรับทุนภายในระยะเวลาที่กำหนด

4) ศักยภาพของนวัตกรรมพร้อมใช้และเทคโนโลยีที่เหมาะสม ต้องสามารถสร้างรายได้เพิ่มสุทธิให้ครัวเรือนไม่ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน หรือ 60,000 บาทต่อปี

5) มีทุนการทำงานเดิมในการทำงานวิจัยเพื่อพัฒนาสังคม พื้นที่และชุมชนท้องถิ่น และ/หรือนโยบายในการขับเคลื่อนการทำงานในลักษณะนี้

7.2 เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยโดยละเอียด

- 1) หน่วย บพท. จะจัดเวทีพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยโดยคณะอนุกรรมการพิจารณาดูตาม และประเมินผลฯ เพื่อพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยที่ได้รับพิจารณาผ่านเกณฑ์พิจารณาเบื้องต้น โดยมีหลักเกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัย ได้แก่

- (1) ประเด็นโจทย์การวิจัย และเนื้อหาโครงการวิจัย ได้แก่ มีการวิเคราะห์ความต้องการของพื้นที่ระดับครัวเรือน กลุ่มอาชีพ ผู้ประกอบการในพื้นที่ และโจทย์วิจัยชัดเจน (Area & Issue) ประเด็นวิจัยมีโอกาสการสร้างผลกระทบสูงตามเป้าหมายตัวชี้วัด มีนวัตกรรมพร้อมใช้/เทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อแก้ปัญหาอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน และมีการระบุระดับของ TRL ได้อย่างถูกต้อง
- (2) กระบวนการ กลไก และภาคีความร่วมมือในพื้นที่เป้าหมาย ได้แก่ มีกลไกและภาคีการพัฒนาพื้นที่ระดับตำบล (ชุมชน) หรือกลุ่มอาชีพ หรือผู้ประกอบการในพื้นที่ และหน่วยงานผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องด้านการส่งเสริมสนับสนุนการตลาดเชิงพาณิชย์
- (3) กระบวนการและการออกแบบการวิจัยเพื่อตอบโจทย์ ได้แก่ มีกระบวนการทำงานสร้าง Appropriate Learning Process (ALP) กระบวนการสร้างนวัตกรรมชุมชน
- (4) ความชัดเจนของ Output และความเป็นไปได้ของการลงทุนวิจัย (Value for Money)
- (5) โอกาสในการบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ได้แก่ ศักยภาพของคณะผู้วิจัยและทุนเดิมการทำงานในพื้นที่
- (6) นวัตกรรมพร้อมใช้หรือเทคโนโลยีที่เหมาะสม (Appropriate Technology) ต้องยืนยันได้ว่าเป็นเทคโนโลยีพร้อมใช้ที่สามารถนำไปใช้หรือถ่ายทอดไปในกลุ่มเป้าหมายที่มีบริบทพื้นที่และการดำเนินกิจการธุรกิจในพื้นที่ได้ และมีระดับ TRL ตั้งแต่ 4 ขึ้นไป หรือ ATL ระดับ C ขึ้นไป

2) กรณีโครงการวิจัยที่มีการสะท้อนความร่วมมือและการสนับสนุนจากภาคีผู้ใช้งานในระดับพื้นที่ โดยมีความร่วมมือในรูปแบบของงบประมาณสมทบหรือการสนับสนุนอื่นๆ จะได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ

8. กำหนดการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัย

ที่	รายการ	ช่วงเวลา
1	เปิดรับข้อเสนอโครงการวิจัย	19 มีนาคม 2568
2	หน่วย บพท. ประกาศชี้แจงเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของกรอบการวิจัยเพื่อสนับสนุนทุนวิจัยเพื่อการพัฒนาในระดับพื้นที่ ประจำปีงบประมาณ 2568 และแนวทางการพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัยภายใต้กรอบการวิจัยฯ ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ZOOM	ระหว่างเดือน มีนาคม - เมษายน 2568
3	หน่วย บพท. จะจัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ร่วมกับวิทยากรและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อช่วยให้ผู้ที่สนใจสามารถพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัยที่ตรงตามความมุ่งหมายของชุดโครงการ	ระหว่างเดือน มีนาคม - เมษายน 2568
4	ปิดรับข้อเสนอโครงการวิจัย	17 เมษายน 2568 เวลา 17.00 น.
5	สถาบันต้นสังกัดของหัวหน้าโครงการกวดรัดรับรองข้อเสนอโครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์ผ่านระบบ NRIIS	18 เมษายน 2568 เวลา 17.00 น.
6	กระบวนการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัย Full Proposal โดยคณะกรรมการติดตามและประเมินผลฯ	ระหว่างเดือน เมษายน 2568
7	ประกาศผลพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยและข้อเสนอแนะ และแจ้งความเห็นปรับข้อเสนอโครงการวิจัยเพื่อจัดทำสัญญาเงินทุน	เดือน เมษายน 2568

ที่	รายการ	ช่วงเวลา
8	จัดทำสัญญาและเบิกงบประมาณงวดที่ 1	15 พฤษภาคม 2568 – 14 พฤษภาคม 2569 (ระยะเวลาดำเนินการ 1 ปี)

หมายเหตุ : กำหนดการอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม

9. การส่งข้อเสนอโครงการวิจัย (Full Proposal)

9.1 ประกาศทุนวันที่ 19 มีนาคม – 17 เมษายน 2568 ผ่านเว็บไซต์ระบบข้อมูลสารสนเทศวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (National Research and Innovation Information System: NRIIS) ที่ <https://nriis.go.th/> เว็บไซต์หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) ที่ [https:// www.nxpo.or.th/A/](https://www.nxpo.or.th/A/) และผ่านทาง Facebook ที่ <https://www.facebook.com/PMUA.THAI>

9.2 สถาบัน/หน่วยงาน/มหาวิทยาลัย/นักวิจัย ที่สนใจสามารถ download แบบฟอร์มข้อเสนอชุดโครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์ ได้ที่ <https://nriis.go.th/> และ www.nxpo.or.th/A/

9.3 หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) จัดกิจกรรมชี้แจงเป้าหมายของแผนงานและตอบข้อซักถาม ในรูปแบบ Online ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ZOOM และ Facebook ที่ www.facebook.com/PMUA.THAI

9.4 ผู้เสนอโครงการยื่นข้อเสนอโครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์ (Full Proposal) ผ่านระบบ NRIIS โดยแนบ File ในรูปแบบ Word และ PDF ตามแบบฟอร์มของหน่วย บพท. ระหว่างวันที่ 19 มีนาคม – 17 เมษายน 2568 เวลา 17.00 น.

9.5 สถาบันต้นสังกัดของหัวหน้าโครงการกตริบรองข้อเสนอโครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์ ผ่านระบบ NRIIS ภายในวันที่ 18 เมษายน 2568 เวลา 17.00 น.

9.6 หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) ขอสงวนสิทธิ์ในการรับพิจารณาเฉพาะเอกสารต้นฉบับที่มีรายละเอียดครบถ้วนตามเงื่อนไข และหน่วยงานต้นสังกัดของหัวหน้าโครงการทำการรับรองข้อเสนอโครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์ในเวลาที่กำหนดเท่านั้น หากพ้นกำหนดจะถือว่าเป็นโมฆะ

10. การแจ้งผลการพิจารณา

หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) จะแจ้งผลการพิจารณาเบื้องต้นให้ผู้ที่ยื่นข้อเสนอโครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์ทราบ ทางเว็บไซต์ <https://nriis.go.th/> และ www.nxpo.or.th/A/ ภายในช่วงเดือนเมษายน 2568 โดยหัวหน้าโครงการวิจัยที่ผ่านการพิจารณาเบื้องต้นจะต้องเข้าร่วมนำเสนอรายละเอียดข้อเสนอโครงการวิจัยในเวทีพิจารณาข้อเสนอโครงการโดยละเอียดต่อคณะกรรมการพิจารณาติดตาม และประเมินผลฯ ภายในเดือนเมษายน 2568

ทั้งนี้ สามารถสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ ดร.สมชาย เมาสูงเนิน เจ้าหน้าที่ประสานงานกรอบการวิจัย หมายเลขโทรศัพท์มือถือ 084-037-1302 หรือ น.ส.ศิริชล บัวบุญ เจ้าหน้าที่ประสานงานกรอบการวิจัย หมายเลขโทรศัพท์มือถือ 091-990-6340 หรือ น.ส.ปาณิสรา ตุงคะสามน นักวิเคราะห์หน่วย บพท. หมายเลขโทรศัพท์ 02-109-5432 ต่อ 826 ในวันและเวลาปฏิบัติงาน หรือไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ somchai_ma@rmutt.ac.th, sirichon_b@mail.rmutt.ac.th และ panisara.tun@nxpo.or.th

อนึ่ง ผู้เสนอขอรับทุนได้รับทราบและเข้าใจข้อความโดยละเอียดแล้ว และผลการพิจารณาทุนวิจัย
หน่วย บพท. ถือเป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ 19 มีนาคม 2568

(ดร.กิตติ สัจจาวัฒนา)

ผู้อำนวยการหน่วยบริหารและจัดการทุน
ด้านการพัฒนาระดับพื้นที่

บพท.